

**RÄPINA
AIANDUSKOO**
nutikas looduslähedane elu

Aeg & Vaim

TEMPUS & SPIRITUS

www.aianduskool.ee/koolileht

Nr 3 (118)

24.5.2022

Avatud uste päevadel said soovijad tutvuda kooli ja õppimisvõimalustega

Sel kevadel toimusid Rärpina Aianduskooli tutvustavad avatud uste päevad 12. ja 21. mail. Mõlemad päevad olid suunatud neile, kes soovivad kooliga ja õppimisvõimalustega lähemalt tutvust teha. 12. mail toimunud sündmus oli eelregistreerimisega, huvilised said täita osalemiseks ankeedi. Selleks päevaks olid kavas kõigi erialade töötodad ja ringkäigud koolimajas ning kasvuhoones. Vastavalt ankeedis märgitud soovile jagunesid osalejad töötubadesse. Kõige populaarsemaks osutus sel korral aianduse töötuba, kus õpetaja Kaarel Pent mudelkasvuhoooneid tutvustas ja lasi läbi arvutite kõigil osalejatel neid juhtida. Nii mõnelgi läksid silmad särama, kui selgus, et aiandus pole tänapäeval ainult käsipidi mullas olemine. Hästi sujusid ka kõik teised töötodad: keskkonnakaitse eriala tutvustas õpetaja Arvi Lepisk läbi jahinduse temaatika, floristika õpetaja Pille Peterson lasi soovijatel lilleheiteid teha, maastikuehituse osas näitas õpetaja Maris Rebane õppimisvõimalusi nii maastikuhallis kui ka õuealal ja tekstiilkäsitöö osas sai õpetaja Kairin Otsuse juhendamisel pudelisuuvööd meisterdada. Meid külastas sel päeval 36 huvilist ja sisseastumisavaldusi laekus kolm.

Kindlasti tuleb sellest seltskonnast õpilajaid veel juurde.

Kenasti läks ka 21. mail Hea kodu päeva raames toimunud avatud uste päev. Sel päeval registreerimist ei olnud ja ukseid olid sõna otseses mõttes kõigile avatud. Meie majas sai näha floristide lõputöödena valminud imeilusaid pärigasid. Lisaks oli võimalus tutvuda tekstiilkäsitöö õpilaste näitusega, osta kaasa erinevaid käsitöötooteid ja panna ennast proovile vöö/paela valmistamisel. Koolimajas tutvustas õpetaja Kaarel mudelkasvuhoooneid. Kaarel ütles, et huvilisi käis tema juures umbes paarkümmend ja oldi tänulikud võimaluse eest tulla koolimajja ja näha nii huvitavaid õppevahendeid. Soovijad said sel päeval läbi teha ka põneva maastikumängu, mis keskkonnakaitse õpetajatel Aigi Salundi-Galitsinil ja Tarmo Evestusel oli välja mõeldud. Koolimaja ees oli samuti tegevust – meie oranž telk oli kaunistatud ja seal ootasid huvilisi floristika õpilased, et koos lilleheiteid meisterdada. See tuli neil hästi välja! Telgi all oli ka tekstiilkäsitöö toodete müük. Kaunistuseks ja n-ö isu tekitamiseks oli telgi juures alusetäis meie kasvuhoonest toodud suvelilli. See äratas huvi ja nii tekkis kasvuhoo-

Aianduskooli info- ja müügitelk

ne kahes kassas vahel lausa järjekord, ikka selleks, et omale koju kaunid lilled osta.

Suur tänu kõigile abilistele avatud uste päevade ettevalmistamisel ja läbiviimisel. Oluline on samuti see, et meid ja meie kooli märgati. Eelneval kokkuleppel on meie kooli ja õppimisvõimalustega alati võimalik tutvuda. Olete oodatud!

Meelike Kruusamäe, infospetsialist

Mis tehtud ...

12.5	Avatud uste päev
20.–21.5	Floristide pärjanäitus – Filmikunst
21.5	Rärpina Hea kodu päev
24.5	Floristide võistlus Noor Meister

... mis teoksil

24.–25.5	Maastikuehitajate võistlus Noor Meister
25.5	Aednike päev
31.5–20.6	Tekstiilkäsitöö näitus Tallinnas Eesti Käsitöö majas „Vanad pitsid, uued meistrid“
8.6	Keskkonnakaitse päev
10.–15.6	Loodusfestival
17.6	Abi- ja nooremaednike lõpueksam
27.–30.6	AE, FL, ME, TK eriala lõpueksamid
1.7	Lõpuaktus

TÄNASES LEHES: Tulbid, tulbid ja veel tulpe! Arboristikaõpingud Bulduris! Floristid Helsingi messil! Digitalisega Inglismaal! Puiduliigi tuvastamise meetodid! Purskkaevud piltides! Taimeprojekti lõpp! ... ja palju muud huvitavat!!!

Õpiränne Bulduri Aianduskooli

Maikuu viimasel nädalal külastasid teise kursuse maastikuehitajad Lätis Bulduri Aianduskooli, kus osaleti intensiivsel arboristi koolitusel. Õpiränne toimus Bulduri kooliga koostöös toimunud Interreg Central Baltic projekti "Become More Competitive!" raames.

Koolituse eesmärgiks oli saada algteadmised arboristikast. See tähendas, et õpilased õppisid tegema erinevaid ronimissõlmi, tundma ohutustehnikat ning riskitegureid ning prooviti turvaliselt puu otsa ronimist ja ka alla tulemist. Lisaks tutvuti professionaalse arboristi varustusega ja nähti, mida leidub varustuse kotis. Nädala lõpus said kõik õpilased omale ka tunnistuse, mis tõestab koolitusel osalemist.

Peale pikki koolituse päevi oli õpilastele korraldatud ka põnevaid väljasõite.

Esmaspäeval külastati Kemeru parki ja käidi räätsadega rabamatkal. Kemeru rahvuspark on asutatud aastal 1997

ning enamuse pargi territooriumist on valdavalt hõivatud metsade ja soodega. Park kaitseb kuulsaid mineraalveeallikaid ja muda, mida on terapeutilistel eesmärkidel kasutatud sajandeid.

Meie õpilastele avanes võimalus külastada pargis asuvat veetorni, kuhu julgemaid said ka ronida ning nautida vaadet, mis tornist pargile avanes.

Järgnes rabamatk räätsadega, mille viis läbi telmatoloog Kristaps Kizika. Esialgu sai igaüks omale paari räätsasid, mis tuli võtta kaenlasse, et minna läbi metsaraja sohu, kus alles märjematel kohtadel tekkis võimalus need jalga panna. Enne matka räägiti üle, millistel aladel käimine on turvaline. Ohutum oli käia tumedamatel aladel, kuna heledatel aladel oli oht sisse vajuda. Mõnes kohas võis sügavus ulatuda isegi üle kaheksa meetri. Õpilastele räägiti ka, et kui rabas ära eksida, tuleb minna mööda rabajärve äärt, kuna veekogu viib rabast alati välja. Päikeseloojangut

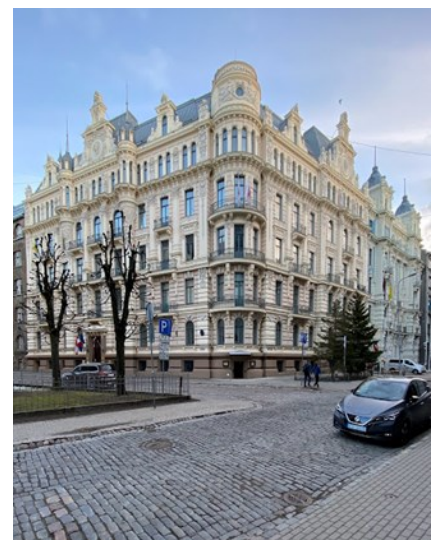
oodates korjati ja söödi eelmisel aastal valminud jõhvikaid ning kuulati ajalugu soode moodustumise ja taimede kohta.

Vaatamata tohutult külmale ilmale tutvustas teisipäeva õhtul linnaarhitekt Indra Purs meile Riia linna huvitavaid linnakeskkonna lahendusi. Vaatlesime hooneid, mis olid alles ehitusjärgus kui ka hooneid, mis olid olemas olnud juba aastakümneid. Õpilastele jäid meelde kaunid haljasalad, siseõued ja katusehaljastused, mida kesklinnas näha võis.

Kolmapäevane koolituse päev oli nii mõnelegi õpilasele suur eneseületus. Paljude jaoks oli see esimene päev, kus üldse puu otsa jõuti ning tuli võidelda nii vaimselt kui ka füüsiliselt enesega. Igapäevaselt andsid meie juhendajad Andris Spaile ja Rolands Kapostins õpilastele individuaalse ülesande, mis päeva jooksul täita tuli.

Räätsamatkalised rabas

Huvitavad linnakeskkonna lahendused Riias

Näiteks oli Mart-Martini ülesandeks end ühe oksa küljest lahti võtta ning teise külge kinnitada, mis oli muidu vapro poisi jaoks suur väljakutse. Seda seetõttu, et tegemist oli esimese praktilise päevaga, mil tuli ilma kogemusteta kõrge puu otsa ronida. Lisaks valdas Mart-Martinit suur kõrgusekartus, mis pani ka nii mõnelgi pealtvaatajal jala värisema. Tagantjärele ütleb noormees, et kui suudad end mentaalselt õigesse kohta viia, on kõik võimalik.

Samal õhtul külastasime ka maastikuarhitektuuri, aianduse ja puidutöötlemise ettevõtet Labie Koki. Meile tegi ringkäigu Edgars Neilands, kes rääkis ettevõtte asutamisest, selle töötajatest, töökorra ning suurte puude istutamisest ja hooldusest. Ta näitas meile erinevaid suuri puid ja rääkis ka nende hindadest. Teise kursuse õpilane Nikolai ütles külastuse kohta: „Mulle pakkus sellest koolituse nädalast kõige suurema elamuse ekskursioon Labie Koki eraarboristika kooli. Kooli on rajanud arhitektide perekond, kes on ise kõik sealsed hooned projekteerinud ja ehitanud. Need olid ehitatud vanadest kasutatud telliskividest ja puidust. See on lihtsalt uskumatu, kuidas kõik asjad tundusid seal läbi mõeldud ja keskkonda integreeritud!”

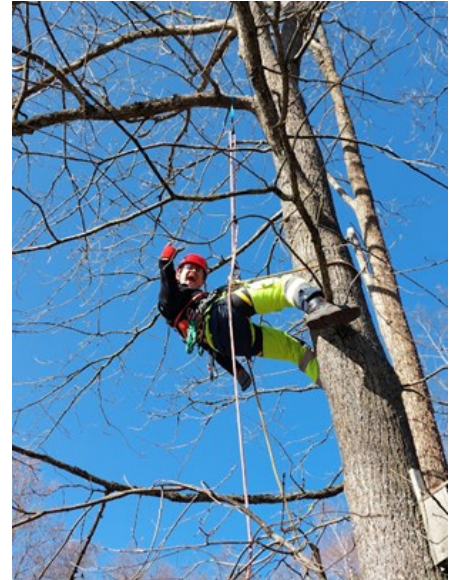
Peale Labie Koki külastust mindi ühisele jalutuskäigule Jurmala peatänavale Jomas iela, Meža parki ja randa, kus nautiti taas päikeseloojangut, roniti

kohalikku vaatetorni ning külastati sealseid parke.

Neljapäeva õhtul külastati Jurmala Aquaparki, kus õpilased said intensiivsest nädalast end saunades kosutada ning ka veidi lõbutseda.

Reisi võttis kokku õpetaja Ivi Sirel ilusate sõnadega: „Südamega oma tööd tegevaid inimesi on rõõm kuulata. Nad annavad igas lauses edasi oma tunded ja positiivsuse. Igas kohtumises oli seda tunda. Sama seltskonnaga võiks minna isegi luurele.”

Gerlyn Haasma, ME20-42-K

Arboristika nõuab eneseületamist

Labie Koki eraarboristika kooli- ja kontorihoone

Maastikuehitajad Jurmala rannas

Digitalis projekt

Digitalise projekti õpilaste seminar toimus 28. märts kuni 1. aprill Inglismaal. Meie koolist said võimaluse osaleda kolm õpilast: mina, Marta Paula Tiidemäe ja Mihkel Märtin.

Enne Inglismaale minekut toimus projekti kohtumine veebi vahendusel – saadi üksteisega tuttavaks ja moodustati rühmad, et alustada ettevalmistusi Inglismaal toimuvaks.

Lend sihtkohta oli planeeritud esmaspäevale ja kõigepealt tahaksin jagada lugu sellest, kuidas ma peaaegu ei saanud Inglismaale minna.

Inglismaa lahkumine Euroopa Liidust meenus mulle alles mõni nädal enne reisi, seetõttu taotlesin kiirkorras passi. See toimus tõesti kiiresti. Ühe päevaga oli dokument valmis. Reisi hommikul kontrollisin korduvalt, et pass oleks kotis olemas, et siis *check-in*is avastada, et olin kaasa haaranud vana passi. Õnneks olin lennujaamas piisava varuga ja minu elukaaslane tõi mulle õige passi järgi ning sõit võis alata.

Inglismaa reisi esimene päev

Esimene päev mööduski rohke sõitmisest ja ootamise rütmis. Ööbimiskohta Easton Collegesse jõudsimise umbes kell

Tutvumine projektis osalejate ja Inglismaa toiduga

seitse õhtul. Seal ootas meid toitev õhtusöök ja tutvumine teiste projektis osalevate õpilastega. Lisaks Eestile olid kohtumisel Austria, Luksemburgi, Saksamaa ja Inglismaa õpilased.

Inglismaa reisi teine päev

Teine päev algas hommikul kell kaheksa klassikalise inglise hommikusöögiga. Seejärel suundusime Norwichi linna kolledžisse, kus meile tehti kiire tuur ning siis saime oma eelnevalt kokkulepituid gruppides teha vabalt valitud teemal video. Enamus valisid teemaks oma riigi tutvustamise. Videote filmimine ja monteerimine võttis oodatust

kauem aega ja selleks kulus kogu enne lõuna. Enne video esitlemist oli planeeritud lõuna kooli õpperestoranis, mis oli super äge! Õpilased töötasid nii köögis kui ka teenindusalas, toit oli maitsev ja noored teenindajad väga püüdlikud.

Enne lõplike videote esitlust oli ka kiire tuletõrjeõppus. Kellad andsid häiret ja kõik inimesed aeti majast välja. Õnneks kaua ei pidanud õues külmetama ja pääsesime oma tööd jätkama. Õhtupoolikul oli meil kolm tundi vaba aega, et tutvuda Norwichi linnaga. Tegu on väga kauni ja vana linnaga, mis on aastaid hääletatud Inglismaa parimaks linnaks, kus elada.

Õhtu lõppes restoranis taaskord väga toitva õhtusöögiga. Süüa sai seal tõesti hästi ja alati oli meele peetud ka tai-metoitlasi.

Helena Alvela, KK20-52-M

Inglismaa reisi kolmas päev

Hommikul osalesime loengul, kus tutvustati säästvat põllumajandust, erinevaid kaasaegseid põllumajanduses kasutatavaid tehnoloogiaid ning räägiti digitaalsest turundusest. Veel räägiti, kuidas teha telefoniga kvaliteetseid pilte. Piirkonnas ringi sõites jäid silma seafarmid, kus kasvatatakse loomi aas-taringselt õues ning neil on seal võimalus vabalt ringi liikuda. Peale lõunat suundusime Easton Estate farmi, kus tutvustati neile kuuluvaid maa-alasid ja perekonna ajalugu. Põllutehnikast oli esindatud Claas, John Deer ja New Hollandi traktorid. Farmi külastusele järgnes mõnus õhtusöök lõkkeplatsil. Õhtu veetsime kõik koos bowlingut mängides.

Marta-Paula Tiidemäe, FL20-41-K

Tutvumine põllumajandustehnikaga ...

... ja vabakasvatussigadega

Grill ja lõke Easton Estate farmis

Inglismaa reisi neljas päev

Neljas päev algas väljasõiduga Norfolki. Külastasime farmi, tutvusime selle töökorralduse ja tegevustega. Farmist tulevast toorainest valmistatakse kohapeal erinevaid tooteid. Peale ringkäiku suundusimegi talupoodi, kustkohast sai osta pastöriseerimata piima ja muid piimatooteid nagu näiteks jäätist, juustu ja jogurteid. Peale Norfolkis sõitsime edasi külakesse nimega Wells. Külastasime kohalikku kohvikut, kus saime süüa piirkonna parimat Fish and Chipsi. Edasi liikusime Holkom Estate, mis hõlmab ca 10 000 ha maala. Territoorium hõlmab endas põllumaid, aedu ja suurt perekonnale kuuluvat paleed. Sel päeval saime kogeda Inglismaa nelja aastaaega – paistis päike, sadas vihma ja lund ning puhus külm tuul.

Talupood Norfolkis ...

... ja sealne kaubandis

Mihkel Märtin, KK21-52-K

Palee Holkom Estates

Jalutuskäik tulpide võlumaal

20. sajandi keskpaigas rajasid Hollandi juhtivad sibullillide kasvatajad aia, kus eksponeerida inimestele erinevad kevadisi õitsejaid. Juba esimesel hooajal meelitas omanäoline park ligi enam kui 200 000 külastajat. Käesoleval aastal avas tänaseks ülemaailma tuntud Keukenhofi tulbifestival oma ukseid juba 73. korda. Nii külastajate kui mahapandavate sibulate arv on aja jookul tõusnud miljonitesse.

Proovides Keukenhofi kuidagi ette kujutada, võiks mõelda meie oma Kadrioru pargile – suurte põlispuude alla on kujundatud istutusosalad, mis täidetud erivärviliste tulpide, nartsisside, krookuste, püvilillede ja hüatsintidega. Sealjuures ei paikne taimed juhuslikult, vaid loodud on täiuslik harmoonia, nii õievärvusi kui ka õitsemisaegu silmas pidades. Eelpool nimetatud taimi täiendavad omakorda õitsvad kirsipuud, õunapuud ja rododendronid. Erinevad skulptuurid ja veesilmad lisavad erilmelisust veelgi.

Keukenhofi valdused laiuvad enam kui 30 hektaril, mille hulka kuuluvad lisaks pargile ka sibullillepõllud. Kui meie saame Eestis imetleda säravkollaseid rapsipõlde, siis hollandlased kasvata-

Tulbinäitus kuningas Willem-Alexander nime kandvas hoones

vad samal põhimõttel sibullilli. Seda lihtsalt peab oma silmaga nägema, sest on keeruline sõnadesse panna, kuidas lõhnab põllutäis hüatsinte. Lisaks väli-
alale on võimalik külastada paviljone, mis on oma nimed saanud Madalma-

de kuningliku perekonna liikmete järgi. Kuningas Willem-Alexandri nimelises majas on näitus tulpidest, millele are-
tatajad ei ole veel sordinimesid andnud.

Tulbid, tulbid ...

... ja veel mõned tulbid

Seal kasvab tulpe, mille õied sarnanevad kord pojengidele, siis jälle liiliatele, siiski tunduvad ka kõige lihtsama õiekujuga taimed nii erilised ja kordumatud. Ei ole võimalik üles loetleda värve, mida Keukenhofis silmata võib. Esindatud on kõikvõimalikud toonid ja nende varjundidki. Kuigi taimi imetledes tundub, et enam põnevamaks ja ilusamaks minna ei saa, tasub jalutada vaid järgmise peenrani ... Samuti on paviljonides eksponeeritud teisedki sibullilled, aga ka orhideed ja liiliad. Igal aastal on tulbifestivalil ka läbiv teema, tänavu oli selleks „Lilled klassikud“.

Kahel viimasel aastal on koroona- piirangud hoidnud tulbivõlumaa väravad lukus. Püüti küll virtuaaltuuride kaudu õiteilu külastajateni tuua, kuid kindlasti ei suuda ükski videopilt ega kirjatükk võistelda kohapeal saadavate emotsioonidega.

Parim aeg Keukenhofi külastamiseks on aprilli keskpaik. Sel kevadel avati väravad külastajatele juba 24. märtsil, mil õitsemist alustasid hüatsindid ja nartsissid. Park on rajatud nii, et õieilu jätkub mai keskpaigani, kuid kulminat-

sioon on just lihavõttepühade paiku. Piletid tasub ette osta internetist ja vähemalt nädal enne planeeritud külastust, sest tipphetkel võib neist muidu lihtsalt ilma jääda. Kuigi pileti ostmisel tuleb valida kellaaeg, millal aeda soovitakse külastada, saab sinna siseneda ka varem kui pääsmel märgitud. Siiski on hea meeles pidada, et keskpäeva paiku on külastajate arv kõige suurem, hommikuti ja õhtupoole väiksem. Eriliseks publikumagnetiks on aga iga-aastane lilleparaad, mille käigus liiguvad rongkäiguna rahva seast läbi erinevad ehitised ja skulptuurid, mis on üleni lilleõitega kaetud.

Kogu pargi läbikõndimiseks kulub julgelt kolm tundi. Kohapeal on võimalik aga rentida ka rattaid, teha tulbipõldude vahelistel kanalitel paadituur või imetleda kogu värvide mängu helikopteriaknast. Kellel aega ja energiat rohkem, leiab kindlasti tegevust kauemaks. Märgata võib inimesi, kes on kaasa võtnud piknikukorvid ja tekid ning veedavad koos sõprade või perega aega hoopis rahulikumas tempos. Kogu ala läbi kõndides näeb küll

rohkem, kuid mis seal salata, teatav väsimus ja küllastustunne hakkavad umbes teisel jalutustunnil võimust võtma. Kevadpäikese käes, sibullilled ja õitsvate puude vahel pikutamine võimaldab aga oluliselt rohkem hetkes olla ja kevademaagiat endasse talletada.

Igal aastal töötab poolsada aednikku selle nimel, et ligi seitse miljonit lillesibulat mulda saaks pandud. Kogu taimmaterjal saadakse annetustena koostööpartneritelt. Pärast sibulate väljavõtmist need hävitatakse. Muidugi pakutakse võimalust tükikest võluaiast endalegi koju kaasa võtta. Kohapeal on kataloogid, milles paiknevast sordivahetusest saab meeldivamad endale postiga koju tellida.

Kuigi Holland võib tänu Keukenhofile uhkusega kanda Tulbimaa nime, ei ole tulbid üldse Euroopast pärit. Looduslikult leidub neid kõige rohkem Kesk-Aasias, täpsemalt Himaalaja põhjajalamil. Kokku kasvab maailmas looduslikult umbes 100 tulbiliiki. Hollandisse jõudsid tulbid 17. sajandi alguses, kogudes kiiresti populaarsust ja muutudes nii üheks oluliseks Madalamaade sümboliks.

Liisi Kont, kutseõpetaja

Tulbid, millel ei olegi veel nime

Täiuslik värvide harmoonia

Floristika eriala õpilased said Helsingi aiandusmessil kätt harjutada

Helsingi messikeskuses 7.–10. aprillini toimunud kevadisel aiandus- ja sisustusmessil said kahel päeval lillekimpude ja -seadete tegemises kätt proovida aianduskooli aasta tagasi lõpetanud, mittetatsionaarse õppe 4. taseme teise kursuse ja 5. taseme floristika õpilased. Kevadisel üle lahe aiandusmessil käimine on floristika õpetajatele ja õpilastele pikaaegne traditsioon, mis nüüd taas elustati pärast koroonapandeemia põhjustatud paariaastast pausi.

„Tore kogemus oli, kuna piiratud ajaga, 30-minutiga pidi tegema kimbu, tuli kiiresti otsustada, mida teha. Lillevalik oli hea ning floristika alal oli ka musta seinaga pildistamise koht – tegin mitu kimpu, mida saan kasutada iseseisvate tööde portfoolios. Pärast pildistamist läksid kimbud oksjonile, ostjateks olid messikülalastajad“, ütles teise kursuse floristika õpilane Liina Veedla messikogemusest rääkides.

Floristika eriala kutseõpetaja Marek Jakobi ütles, et on messil käinud aastaid ja koos õpilastega vähemalt viis korda. „Varasemate aastatega võrreldes oli seekordne mess rahulikum. Sel aastal ei toimunud ka Soome lahtisi meistrivõistlusi, mistõttu võis ka huvi leigem olla. Ka kimpude oksjon oli varasemaga võrreldes tagasihoidlikum ja rabamist ei toimunud. Sellest hoolimata on sellised väljasõidud toredad, eelkõige just õpilaste silmaringi avardamiseks ja proovile panekuks“, sõnas õpe-

Avelly Punane valmistab kimpu

Messil osalejad – floristika õpilased ja õpetajad

taja Jakobi messikogemust hinnates.

Floristika õpetaja Maris Paas osales messil esmakordselt ning reisijärgsest emotsioonidest rääkides ütleb, et üritus oli omamoodi ja lahe ning ta läheks oma õpilastega sinna kindlasti järgnevatel aastatel uuesti.

Heaks kogemuseks hindab messil osalemist ka 4. taseme teise kursuse floristika õpilane Hanna Grete Toiger. „Mul on hea meel, et sain messil osaleda, sest lisaks kimpude tegemisele sai teistmoodi keskkonnas kursusekaaslastega koos olla ning veelgi paremini omavahel tuttavaks. Järgmisel korral teeksin rohkem eeltööd – hea, kui kaasas oleks varem valmis tehtud erinevad karkassid kimpudele, siis tuleks lõpptulemus huvitavam. Lillevalik, mida sai kasutada, oli hea, kuueks korraks jätkus materjali, et teha omanäoline kimp või seade. Aega jäi ka messil ringi vaatamiseks ning päris paljud ostsid kaasa erinevaid lillesibulaid ja armsalt pakitud pakendites toataimi“, mõtiskles Hanna Grete messikogemusi jagades.

Räpina Aianduskooli esindasid üheksa õpilast ja üks vilistlane. Kimbu meisterdamiseks oli aega 30 minutit, kahel päeval toimus kokku kuus lilleseadete tegemise sessiooni. Õpilasi saatsid ning sessioonide ajal juhendasid vajadusel õpilasi floristika õpetajad.

Sel aastal olid lisaks aianduskoolile kimpe ja seadeid tegemas ka Tallinna

Floristikakooli õpilased. Kahel messi osaluspäeval toimusid floristika messialal erinevad floristika demonstratsiooniesinemised – ühel päeval oli laval Pulmalill OÜ ning teisel päeval Tallinna Floristikakooli õpetajad.

Eraldi kastikesse floristika eriala juhtõpetaja Pille Petersoni öeldu:

Aastal 2013 oli lõpetamas floristide kursus, kes tahtis hirmsasti teha ühe korraliku kursaekskursiooni kuskile lilleseade kooli. Kui seda Indrek Kaelile rääkisime, siis tuli varsti kuskilt pakku mine minna hoopis Helsingi Aiandusmessile demo esinemist tegema. Panime kamba kokku, valmistasime messile vajalikud karkassid ja pakkisime kohvrid. Peale seda on messil demo tegemine saanud traditsiooniks, mida on rikkunud vaid koroon ja ühel korral samal ajal toimunud maailmameistrivõistlused lilleseades. Koos demo tegemisega on olnud samal ajal ka Soome lahtised meistrivõistlused lilleseades, kus enamasti on osalemas olnud ka mõni Eesti florist. Kahjuks sel korral saime osa ainult demo tegemisest. Aga minu meelest on see megahea võimalus lõpukursusel veel enne lõpetamist panna ennast proovile ja emotsioonid on alati olnud suurepärased.

Pille Peterson, 2013 aasta lõpetaja

Miret Tuur, FL20-42-M

Fotod: H. G. Toiger, M. Tuur

Floristid võistlustules

Aianduskooli floristi eriala esmakursuslane Jarko Ilves saavutas 12. koha Euroopa floristika koole ja ettevõtteid koondava ühenduse Flornet korraldatud võistlusel "Power of Nature".

Rahvusvahelisel lilleseade tööde võistlusel osales 26 võistlejat. Võistlustöö pidi sisaldama puu elemente (oksi, lehti vms). Esitada tuli vähemalt kaks pilti – üks interjööris ja teine looduses. Jarko modelliks oli teise kursuse floristiõpilane Eneliis Mooses.

Võistluse viis läbi Floristu skola AZ Riias, töid hindas rahvusvaheline žürii.

Indrek Kaeli, meisterflorist
Lüüli Kiik, infospetsialist

Fotod: I. Kaeli

Jarko valmistab võistlustööd ...

... ja Eneliis poseerib looduses

Kokkuvõtte taimeprojektist

8. mail lõppes üheksas üle-eestiline taimekasvatuseprojekt. Sel aastal oli projekti nimeks „Maitsetaimedega sõbraks!“ – 496 erinevat haridusasutust (lasteaiaid, alg- ja põhikoolid) rühma kasvasid ja paljundasid üheskoos sidrunmelissi ja piparmündi taimi. Projekti raames viidi läbi joonistusvõistlus ja projektipäeviku konkurs. Rohkem infot projekti kohta leiad <https://aianduskool.ee/taimeprojekt2022/>

Parimad tööd valiti žürii ja fortuuna koostöös.

Vahvamateks joonistusteks lasteaia kategoorias valiti:

1. Loore Varik, Kõrveküla Lasteaed
2. Kregor Kübar, Tartu Lasteaed Helika
3. Indriid Leini, Koosa Lasteaed

Kooli kategoorias:

1. Daniil Vlassov, Sillamäe Eesti Põhikool
2. Anita Umanets, Valga Põhikool
3. Ave-Ly Aron, Lauka Põhikool

Eripreemiad pälvisid:

- Pelguranna lasteaed
- Viru Nigula lasteaed
- Neeme mudila lasteaed

Projektipäeviku konkursil osutusid õnnelikeks väljavallituteks:

1. Tartu Tähtvere lasteaed, Pokude rühm
2. Rõngu lasteaed Pihlakobar, Rõõmuritsikate rühm

3. Tallinna Meelespea lasteaed, Naksitrallide rühm

4. Pelguranna lasteaed, Leiutajate ja Mõmmikute rühmad

Kõigi projektipäeviku konkursil osalejate vahel loositi välja Click and Grow nutiaed, mille võitis Tartu lasteaed Helika, Mõmmikute rühm.

Aitäh kõigile osalejatele ja kaaskorraldajatele toreda projekti eest!

Aigi Salundi-Galitsin, keskkonnakaitse eriala juhtõpetaja

Loore Variku võistlustöö „Rõõmsad maitsetaimed piparmünt ja sidrunmeliss“

Puidust kunsti- ja kultusobjektide uurimine

Aianduskoolis kuulatud loengud dendroloogiast andsid tõuke puidust kunsti- ja kultusobjektide uurimiseks. Need teadmised aitasid läheneda uuritavale materjalile teisest vaatenurgast, mis on antud artikli aluseks.

Puidust kunstiobjektide restaureerimisel on oluline kindlaks teha puidu taksonoomiline kuuluvus ehk teisisõnu määrata kindlaks selle botaaniline perekond ja liik. Kauges minevikus oskasid kogenud käsitöölised määrata puidu tüüpi silma järgi ja puitu katsudes, võttes arvesse puidu värvi, tekstuuri ja tihedust ning eksisid harva, sest kasutati väheseid kodumaiseid ja välismaiseid puuliike. Hiljem, kui Aasiast, Ameerikast ja Aafrikast hakati Euroopasse importima erinevat troopilist puitu ja leiutati viisid väärtusliku puidu oskuslikuks jäljendamiseks, muutusid määratlusvead vältimatuks.

Eriti keeruline on puitu tuvastada värvi järgi, sest sageli omavad erinevad puiduliigid sarnast värvust. Ent struktuurilt ja füüsikaliste omaduste poolest on puit väga erinev. Näiteks on huvitav mahagoni ja selle erinevate asendajate kasutamise ajalugu. Mahagon on punakat-pruunikat värvi, maheda sooja läikega, plastiline ja vastupidav puit, mida hispaanlased eksportisid Kariibi mere saartelt laevade, paleede ja kloostrite ehitamiseks. Alles XVIII sajandi alguses võeti see kasutusele Inglismaal, kus ta sai nimeks 'Mahogany'. Mahagonist sai eurooplaste lemmik dekoratiiv- ja mööblimaterjal. Nõudlus mahagoni järele oli väga suur, aga looduslikud varud olid piiratud. Siis hakkas maha-

goni nime all liikuma kaubanduses erinevat punastes toonides puitu. Nüüdseks on teada juba mitukümmend nn pseudo-mahagoni rühma moodustavat puuliiki. Sellesse rühma kuuluvad isegi eukalüptid, haisupuud, kased, tiibviljad ja paljud teised.

Eebenipuud (*Diospyros spp*) ehk musta puitu hakati jäljendama kõigepealt XVII sajandi alguses Saksamaal. Selle meetodi töötasid välja saksa käsitöölised, kes eebenipuu asemel kasutasid toonitud pirnipuitu. Hiljem hakati toonima ka muud peene tekstuuriga puitu nagu kummibursera ja iileks. Suuri mööbliesemeid, nagu kappe, ehitati tavaliselt toonitud puidust, ent fassaadide kujundamisel ja kaunistuste jaoks kasutati ehtsat eebenipuud.

Puidu liigi kindlaks määramisel kasutatakse erinevaid meetodeid: keemilise koostise, füüsikaliste omaduste, makroskoopiliste omaduste (nähtavad luubi abil) ja anatoomilise ehituse tunnuste (nähtavad valgusmikroskoobis) järgi. Kõige täpsem on määramine anatoomilise ehituse järgi. Selle meetodiga näeb täpselt puidu anatoomilise ehituse iseloomulikke tunnuseid, mis eristavad kõigi botaaniliste perekondade liike ja perekondi. Selleks võetakse puidult õhukesed läbipaistvad proovilõigud, milles avalduvad struktuuri kolm erinevat suunda – risti-, piki- ja radiaalne suund. Siiski ei õnnestu alati sama perekonna puuliike anatoomiliste tunnuste järgi eristada.

Puidu täpseks tuvastamiseks on tarvis proovilõiku, mille maht võimaldab saada täieliku pildi selle anatoomilisest

Puidust kunsti- ja kultusobjekt

ehitusest. Lisaks läheb vaja veel teatud puude ja põõsaste puidu rakuehituse kirjeldusi, mida täiendavad fotod puidu mikroehitusest ja näidispreparaadid.

Museaalidelt on proovide võtmine väga keeruline, lubatud on võtta ainult väikeseid proovitükke esemete kahjustuskohtadest või tagumiselt küljelt. Sellised proovilõigud ei võimalda täielikku pilti puidu anatoomilisest ehitusest. Mõnikord võib taksonoomilises analüüsis esineda vigu. Näiteks tamme- ja kastanipuitu kuuluvad samasse *Fagaceae* perekonda, aga tamme eristavad kastanist nn laiad kiired. Teiste omaduste poolest on nad sarnased. Kuid laiad kiired asuvad üksteisest kaugel ja ei pruugi sattuda väikesesse puiduproovi.

Viga võib tekkida ka juhul, kui proov on võetud puidust, millel on omapärane struktuur ja mis tuleb selgelt esile ainult puidu ristlõikes. Väike proovitükk ei võimalda kasutada kõiki uurimismeetodeid.

Aleksei Nikolajev
Anastasiia Grinchenko

Anastasiia

Aleksei

Maastikuehitajad ja nende purskkaevud!

Nikolai, Gerlyn ja Bianca on rahul oma kätetööga

Voolava veega puhkekoht

Veesilm söökla terrassil

Läti vahetusõpilased tegid usinalt õppetööd Marko Laanese juhendamisel

Fotod: N. Petrov, K. Nõmmistu

